

Commercial Surveys 26

Vol.4, No.26, December 2007- January 2008

- ◆ **The Role Of Energy Subsidies in Securing Social Equity /**
Mohammad Mehdi Vahabbi, M.A and Seyed Saleh Hendi , M.A.
- ◆ **The Impacts of International Trade Fairs on Non - Oil Exports of Iran /**
Hossein Vazifehdoost, Ph.D., Gholamreza Haghigatdoost and Hasan Valibeigi, M.A
- ◆ **Potential Relative Advantages in Textile and Clothing Industries of Ilam's Province Using DRC Approach /** Mehrdad Nemati , M.A. and Bijan Safavi, Ph.D.
- ◆ **Challenges and Opportunities Of Iran's Membership in Shanghai Cooperation Organization /** Ali Omidi , Ph. D.
- ◆ **Investigation of Iran's Terms of Trade with ECO Member Countries /**
Khadigeh Rezaee Haghigat , M.A.
- ◆ **Foreign Direct Investments in OIC Member Countries /**
Naser Behrangi, Ph.D. and Vahid Shaghaghi Shahri , Ph.D. student.
- ◆ **Economic Challenges and Opportunities of Iran's Accession to WTO : The Case of Food Industries /** Behzad Ahmadi , M.A.Student
- ◆ **The Future of Banking in the World /** Hadi Akhlaghi Fize Assar , M.A.
- ◆ **Training Need Assessment by Gap Analysis /** Mir Mehrdad Peidaie , Ph.D.
- ◆ **Trade and Poverty /** Hossein Mirjalili, Ph.D
- ◆ **Reasonable Trade Taxes on Foreign Exchange Transaction /** Shadi Naseh

بررسی‌های بازرگانی

(علمی - ترویجی)

دو ماهنامه اقتصادی و بازرگانی / دوره جدید / سال چهارم / شماره بیست و ششم / آذر و دی ۱۳۸۶ / قیمت ۵۰۰۰ ریال

◆ یادداشت سردبیر

◆ تأثیر یارانه انرژی در تامین عدالت اجتماعی / محمد مهدی وهابی، سید صالح هندی

◆ آثار برپایی نمایشگاه‌های تجاری بین‌المللی بر توسعه صادرات غیرنفتی ایران / حسین وظیفه دوست، غلام‌رضا حقیقت دوست، حسن ولی‌بیکی

◆ اندازه گیری مزیت‌های نسبی بالقوه فعالیت‌های صنعتی بخش صنعت نساجی پوشان استان ایلام با استفاده از روش هزینه منابع داخلی / مهرداد نعمتی، بیژن صفوی

◆ فرصت‌ها و چالش‌های تجاری عضویت ایران در سازمان همکاری شانگهای / علی امیدی

◆ بررسی رابطه بازرگانی ایران با کشورهای عضو اکو / خدیجه رضایی حقیقت

◆ روند سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی (OIC) / ناصر برنگی نیا، وحید شفاقی شهری

◆ مزوری بر فرصت‌ها و تهدیدهای اقتصادی ایران در پیوستن به سازمان جهانی تجارت: مطالعه موردی صنایع غذایی / بهزاد احمدی

◆ نگاهی به آینده بانکداری در جهان / هادی اخلاقی فیض آثار

◆ ارائه الگوی نیاز سنجی آموزشی مبتنی بر تحلیل شکاف / میر مهرداد پیدایی

◆ تجارت و فقر / سید حسین میرجلیلی

◆ مالیات تجاری معقول بر مبادلات ارزی / شادی ناصح

تجارت و فقر

سید حسین میرجلیلی
(دانشواره هنرستان تجارت - پژوهشگاه علوم انسانی)

سوم: فقر اداری پیوند نزدیک با اقتصاد رسمی نیستند و عموماً در بخش غیررسمی شهروی یا در کشاورزی معيشی روستایی قرار دارند.
چهارم: فقر ا نوع آزاداری نفوذ سیاسی اندکی هستند و لذا دارای شناس اندک یا بیرون شناس برای اثرباری بر راهی هستند که اصلاحات تجاری هدایت می شود.

۳- رابطه آزادسازی تجاری و فقر
اغلب اقتصاددانان بر این بلومند که در درازمدت، اقتصادهای باز عملکرد ریاضی از اقتصادهای رسمی دارند و سیاستهای نسبتاً باز نقش زیادی در توسعه دارد. بالین حال بسیاری از مفسران نگران هستند که در کوتاه‌مدت، رژیم‌های باز موفق ممکن است برخی مردم را در فقر بجای گذارند آزادسازی بنا به ماهیتش دلالت بر تغییر دارد و بنابراین اثرات توزیعی بدنیال خواهد داشته اما تاچه اندازه اختلال دارد فقر از اثرات مضر آزادسازی تجارت آسیب بینند؟

لیهم در مورد رابطه تجارت و فقر تا حدی ناشی از ناهمگنی فقر است. دلایل بسیاری برای فقر یومن وجود دارد. حتی خانوارهای فقیر تفاوت‌های زیادی بایدیگر دارند لذا بخش مهم هر تحلیلی باید ویژگی‌های متفاوت فقر شامل اطلاعات مربوط به مصرفه فعالیت‌های شغلی و تولید فقر را شناسانی کند همچنین نوع اصلاحات تجاری و محیط اقتصادی باید بررسی شود. هیچ نتیجه عمومی ایستای مقایسه‌ای در این باره وجود ندارد که آزادسازی تجاری، فقر را کاهش یا افزایش می‌دهد. تعمیم نتایج موردی به تعلیم کشورها غالط است. یک جنبه مهم هر تحلیلی از فقر، تعریف و اندازه گیری خود فقر است. فقر پدیده‌ای پیچیده و چندبعدی است و مناقشه زیادی در ادبیات اقتصادی درباره تعریف و اندازه گیری آن وجود دارد. با این حال اکثر ادبیات اقتصادی تجربی درباره فقر، به ویژه در ارتباط با موضوع تجارت و فقر، درآمد مطلق یا اندازه گیری مصرف را برگزیده‌اند. البته باید به تفاوت میان فقر و نابرابری توجه داشت از آنجا که آزادسازی تجارت گرایش به افزایش فرصت‌های برای فعالیت اقتصادی دارد، می‌تواند به انسانی نابرابری درآمدی را افزایش دهد، در حالیکه در همان زمان، فقر کاهش می‌دهد.^(۱) شواهد مربوط به رابطه آزادسازی تجارت و فقر به موارد زیر تقسیم می‌شود:

۱- رشد اقتصادی و ثبات
در درازمدت کلید کاهش پایدار فقر، رشد اقتصادی است. این مطلب به طور گسترده‌ای توسط اقتصاددانان و متخصصان توسعه پذیرفته شده است. امام موضوع مناقشه برانگیز رابطه میان بازبودن بیشتر و رشد اقتصادی است.

۱- مقدمه
بروشه صیلی، رسالت و هنر و مینه جزو مصادر فرازیرات تجارت بین‌الملل هستند هر چند راهنمایی اولیه در این مورد آشنا شده است ولی هنوز تحقیقات شناختی و متریکی دلیل ترجیح شود. این ایداع وجود دارد که پیش شرط اسلامی برای کاهش پایدار تجارت، مشهود قصنه‌ای مسح می‌باشد و رژیم تجارتی شفاف و برابر و مینه رشد پایدار و گسترش افزایش می‌کند بنابراین در میان مدت‌های مختلف تجارتی مینه تراکنش مینه تجارتی طبق روش برخیز و لگویی بخشی رشد لست نزد کوتوامنده اصلاح تجارتی می‌تواند دارای گرایش تجزیع مخصوصی بروز آمد و شد که می‌تواند به فقر اصلیه زند. هرچند اصلاحات تجزیع منع می‌شود، مدت از میان مدت افزایش دهد تا کوتوامندت بروز اجزایی جملعه ممکن است زبان هایی بینند چون فقر یا شبه فقر این ریجیت حملت که خود طی می‌وران سختی اقتصادی دارای تجزیع هایی کمتری هستند و تر مقابله با اسیلی و بخش های جامعه کمتر قابل هسته هزینه مدنی تعیین و اتحمل گشته

۲- تعریف فقر و فقرا
سند تعریف تعریف مربوط به فقر، فقر را کسی می‌داند که به مبلغ قصنه‌ی شترمی تا کتفی داشته باشد تا بتواند به کلاهای کلی برای تلمین تیزهای اسلامی دست بیلند این تعریف به طور ضمی ممکن به ایجاد یک سطح درآمد - مخلج نست که برای بنت اوردن سبدی از کلاهای که تیزهای اسلامی را برآورده می‌زنند (یعنی خط فقر) ضروری است این تعریف مستر سیزیزی از جنبه‌های اجتماعی و مشارکتی فقر را اندازینه می‌گیرد. سایر ویژگی هایی فقر که در اوتیاط باز اصلاح تجارتی بر فقر اهمیت دارد عبارتند

اول: فقر اعمد افق سرمایه اسلامی، مالی و فیزیکی هستند و بنابراین در مقلوب توالی اقتصادی یا تغیر ناگهانی در محیط اقتصادی (که از اصلاح تجارتی به وجود می‌آید) آسیب پذیری یشتری دارند. دوچه شوهدی از جلیلی خانوارهای داخل و خارج از فقر وجود دارد تا جلیلی که سیاست تجارتی بر تعیین کننده‌های این جریانات اثر می‌گذارد تری بر تعیلاً فقر خواهد داشت شوک‌های شدید می‌تواند فقر موقعت در داخل را به پذیره‌ای دائمی تبدیل کند حتی لو دست دلان موقت در آمد می‌تواند سبب شود فقر افراد برای کسب سرمایه اسلامی از طریق آموخته، مرفقیت پویانشی و تغذیه را ز دست بدند و لذا بر توانی آن‌ها برای خروج از فقر در آینه‌هایی می‌گذرد

غالباً ارعا شده است که از ادسانزی تجارت باعث افزایش ریسکهایی می‌شود که خانوارهای فقیر با آن مواجهند. از ادسانزی تجارت نوعاً بر میانگین و اریانس منابع درآمدی پک خانوار اثر می‌گذارد و می‌تواند بر آسیب پذیری خانوار به چهار طریق اثر گذارد:

لولاً: از طریق تغییر متوسط درآمدها.
ثانیاً: از طریق تغییر در ترکیب فعالیت‌های انجام شده توسط خانوارها.
ثالثاً: از طریق تغییر در تغییر پذیری منابع درآمدی موجود یا هم‌ستگی میان آن‌ها.

رابعاً: از طریق دام‌های فقر.^(۱۲)

از ادسانزی تجارتی می‌تواند همچنین با افزایش اریانس منابع درآمدی مهم یا افزایش قیمت‌های، آسیب پذیری در آمدها را افزایش دهد. از سوی دیگر از ادسانزی تجارتی می‌تواند ریسک را کاهش دهد اگر رقبت افزایش پیدا کند. از ادسانزی می‌تواند همچنین بی ثباتی قیمت را کاهش دهد اگر به خانوارها جازه دهد وارد کننده کالاهایی باشدند که در غیراینصورت منوط به نوسان زیاد قیمت ناشی از اندازه محدود بازار داخل بود.^(۱۳) همچنین شوک‌های جمله شوک‌های ایجاد شده به وسیله از ادسانزی تجارتی می‌تواند سبب ایجاد دام‌های فقر شود.^(۱۴)

۳-۳- دستمزدها و اشتغال

بسیاری از فقراء برای بخش اعظم درآمدشان متکی به بازار کار هستند. بازار کار غالباً مسیر مهمی برای خروج از فقر (بندست اوردن شغل) یا وارد شدن به فقر (از دست دانش شغل) است. از این رو اثرات اصلاح تجارتی بر دستمزدها و اشتغال به ویژه در مورد کارگران غیرماهر مهم است. اگر اصلاحات تجارتی، تقاضای محصولات کاربر را افزایش دهد آنگاه تقاضای نیروی کار و دستمزدهای اشتغال (یا هر دو) افزایش می‌پیدد. با این حال اگر فقر در خانوارهای دارای نیروی کار کاملاً غیرماهر باشند در حالیکه کارگران نیمه ماهر از افزایش تقاضای محصولات کاربر بهره مند شوند، آنگاه فقر از ادسانزی تجارتی تأثیری نمی‌پذیرد بلطفاً بدلتر می‌شود. همچنین اگر نیروی کار غیر ماهر در بخش‌های غیرتجارتی به کار گرفته شود و صادرات عمده‌تر از نیروی کار نیمه ماهر استفاده کند از ادسانزی تجارتی همراه با کاهش ارزش واقعی از می‌تواند دارای اثرات زیان بار بر فقر باشد.^(۱۵)

بنابراین در حالیکه از دیدگاه نظریه هکچر - اوهلین در کشورهایی که به طور نسبی دارای وفور نیروی کار غیر ماهر هستند از ادسانزی تجارتی فقر را کاهش می‌دهند اما در عمل عوامل دیگری لازم است در نظر گرفته شود. مکانیزم مهمی که به وسیله آن شوک‌های خارجی بر فقر اثر می‌گذارد از طریق بازار عوامل به ویژه بازار کار است. نظریه سنتی تجارت بین‌الملل فرض می‌کند عرضه عوامل، ثابت است و دستمزدها تعطاف پذیر می‌باشند. اگر از ادسانزی تجارت، واردات کالاهای سرمایه‌ای را تشویق کند و اگر این امر منضم استفاده از نیروی کار ماهر باشد آنگاه از ادسانزی می‌تواند فاصله مهارت‌هارا گسترش دهد.^(۱۶)

از آنجا که اقتصاد در حال از ادسانزی، در مقابل قیمت‌های جدید تعديل می‌شود، همواره امکان بیکاری موقتی وجود دارد. این فرآیند از ادسانزی (تعديل) بایکاری موقتی همراه خواهد بود لذا کارگرانی که شغل خود را از دست می‌دهند نیازمند زمان هستند تا شغل دیگری بیابند. مثلاً در مورد شیلی، سباستیان ادواردز و الجاندرو کاکس ادواردز (۱۹۹۹) دریافتند که رابطه مثبتی میان درجه از ادسانزی یک بخش و میزان اخراج وجود دارد و بخش‌هایی که در حال تجربه بیشترین از ادسانزی هستند بخش‌هایی هستند که دوره بیکاری طولانی تری دارند.^(۱۷)

در حالیکه حمایت تجربی زیلادی برای این بحث وجود دارد که از ادسانزی تجارتی و بازار بودن محرك رشد فراموش و درآمد لسته ولی هنوز کاملاً آنکه نشده است بالین حال شواهدی وجود ندارد که از ادسانزی تجارتی برای این اقتصادی مضر باشد. رشد مذکوم مستلزم افزایش بهره وری است و اغلب شواهدی حاکم از آن است که از ادسانزی تجارتی تو این طریق بر وشد اقتصادی اثر می‌گذارد. از سوی دیگر از ادسانزی تجارتی بر وقوع شوک‌هایی که بر اقتصاد اثر می‌گذارد موقت است. از این رو باید بی ثباتی اقتصاد کلان و اثرات آن بر رشد اقتصادی را در نظر بگیریم.^(۱۸)

رشد اقتصادی منبعی برای افزایش درآمد های جلامی کند و حتی اگر نفوذ به پایین ناکافی باشد تا منافعی برای فرد ایشان باشد با وجود رشد اقتصادی و درآمد ملی بالاتر، دولت‌ها قلمرویی برای تدبیر باز توزیع قوی تری خواهد داشت.^(۱۹) اما برقراری رابطه تجربی میان رزیم تجارتی از ادو و درآمد یا رشد اقتصادی، مشکلات زیر را دارد:

لولاً: برقراری علیت میان از ادسانزی تجارتی و رشد مشکل است.
ثانیاً: از ادسانزی تجارتی مستلزم ترکیب با سایر سیاست‌های مناسب مانند سیاست‌های مشوق سرمایه‌گذاری، حل و فصل تضاد سیاست‌ها و افزایش اینبیلت سرمایه انسانی است.^(۲۰)

برخی مطالعات، بازبودن را با اینبیلت بالاتر مرتب ساخته‌اند. سایرین رابطه آن با بهره وری با استفاده از داده‌های بخش‌های اقتصادی یا بنگاه‌ها بررسی کرده‌اند.^(۲۱)

دلار و کرای (۲۰۰۲) نشان دادند که متغیرهایی مانند تورم از طریق درآمد متوسط^(۲۲) بر فقر اثر می‌گذارند. باید توجه داشت که داده‌های مربوط به درآمد فقر را به روشی دچار خطای است. گزارش دهنی نادرست و تورش نمونه‌های در سطوح درآمدی پایین تر، احتمالاً جدی تر است. رشد اقتصادی کاهش دهنده فقر^(۲۳) احتمال بیشتری دارد جایی تحقق یابد که شرایط او لیه (شامل بازبودن) به فقر، توانایی بهره‌بردن از فرصت‌هایی می‌دهد که برای فقرابه وجود می‌آورد.^(۲۴)

رویکرد دیگر بررسی پیوند میان از ادسانزی تجارتی، رشد و فقر عبارت از درنظر گرفتن اثرات از ادسانزی تجارتی بر بهره وری است. بهبود بهره وری برای رشد و توسعه اقتصادی پایدار^(۲۵) ضروری است.

۳-۲- خانوارها و بازارها

باتوجه به اینکه اکثریت فقرادر اغلب کشورها خود اشتغالی دارند بهترین راه اندیشیدن درباره خانوارهای فقیر، بررسی وضعیت "خانوارهای کشاورز"^(۲۶) است که کالاهای و خدمات تولیدی کنند نیروی کار خود را به فروش می‌رسانند و مصرف کننده هستند. افزایش در قیمت چیزی که خانوار، فروشنده خالص^(۲۷) آنست (یعنی: نیروی کار، کالاهای و خدمات)، درآمد واقعی آن‌ها را افزایش می‌دهد و بر عکس کاهش قیمته درآمد واقعی آن‌ها را کاهش می‌دهد. خانوارهای فقری نوع‌آدرازی چند منبع درآمد هستند از جمله: انتقالات، وجوده ارسالی از سوی اعضای غایب خانواده دستمزدها و سود تولید.

مهتم از تغییر قیمت‌ها، این نکته مطرح است که آیا بازارها وجود دارند یا نه؟ اصلاحات تجارتی می‌تواند هم بازارها را ایجاد کند و هم بازارها را از بین ببرد. شوک‌های شدیداً زیان بار بر فقر، غالباً همراه با ناپدیدشدن یک بازار است، در حالیکه کاهش شدید فقر می‌تواند تحقق یابد وقتی برای کالاهایی که قبل از مبادله نمی‌شند یا موجود نبودند، بازار بوجود آید.^(۲۸) از ادسانزی تجارتی می‌تواند با از بین بردن مکانیزم‌های تثبیت موجود یا بخلاف تغییر پرتفوی افراد برای دریافت پالاش متوسط بالاتر ریسک را افزایش دهد.

۴-۳- مخارج و درآمد دولت

اصلاحات تجاري به دليل کاهش تعرفهها می تواند درآمد دولت را کاهش دهد. از سوی دیگر کاهش تعرفهها یا حذف معافیت‌های تعرفه‌ای می تواند عواید دولت را افزایش دهد.^(۱۹)

بکار از نگرانی‌های مربوط به آزادسازی تجاري این است که درآمد دولت را کاهش خواهد داد. زیرا بسیاری از کشورهای کم درآمد، نیمی یا بیش از درآمدشان را از مالیات بر تجارت بدست می‌آورند.

بنابراین نتیجه کلی ساده‌ای درباره رابطه میان آزادسازی تجاري و فقر وجود ندارد. نظریه مرسوم این است که آزادسازی تجاري تخفیف‌دهنده فقر در درازمدت و به طور متوسط است. شواهد تجربی در حد وسیعی از این دیدگاه حمایت می‌کند و خصوصاً هیچ حمایتی از این موضع ندارد که آزادسازی تجاري عموماً دارای اثر زیانباری است. با این حال تأکید نمی‌کند

که سیاست تجاري همواره مهم ترین تعیین‌کننده کاهش فقر است یا اینکه اثرات آزادسازی برای فقرا همواره سودمند خواهد بود. آزادسازی تجاري باعث تغییرات توزیعی می‌شود و ممکن است رفاه برخی از مردم (دست کم در کوتاه‌مدت) را کاهش دهد و برخی از اینها می‌توانند افراد فقیر باشند.

بنابراین در حالیکه علل زیادی برای این خوشبینی وجود دارد که آزادسازی تجاري به طور مثبت در کاهش فقر نقش دارد، نتیجه نهایی به عوامل بسیاری از جمله نقطه آغاز آن و نوع اصلاحات تجاري انجام شده بستگی دارد. هرچند لبهم درباره پیوندهای میان تجارت و رشد وجود دارد ولی شواهد قوی برای تأثیر سودمند آزادسازی تجاري بر بهره‌وری وجود دارد.

سه ملاحظه‌زیر درباره اثر آزادسازی تجاري بر فقر باید مورد توجه قرار گیرد.
ولا: تأثیر آزادسازی تجاري بر فقر بستگی به محیطی دارد که در آن آزادسازی تجاري انجام می‌شود از جمله سیاست‌هایی که مکمل آن است. آزادسازی تجاري نباید به طور جاگانه دیده شود و سیاست‌های تكميلي برخی اوقات مورد نیاز خواهد بود تا اثر آزادسازی، از جمله بر فرق افزایش یابد. البته نوع سیاست‌های تكميلي به شرایط آن کشور بستگی دارد.

ثانیاً: شواهد زیادی وجود دارد مبنی بر اینکه خانوارهای فقیر ممکن است کمتر قادر باشند در مقابل اثرات زیان بار از خودشان حمایت کنند یا از فرستادهای مثبت ایجاد شده به وسیله اصلاح سیاستی استفاده کنند. در چنین شرایطی سیاست‌های مکمل نقش زیادی در همراهی اصلاح تجاري دارند هم جهت تقویت حمایت اجتماعی برای ضررکنندگان و هم جهت ارتقای توانایی خانوارهای فقیرتر برای بهره‌برداری بالقوه از تغییرات سودمند.

ثالثاً: هرچند آزادسازی تجاري ممکن است مکانیزم مستقیمی برای پرداختن به فقر در یک کشور نباشد ولی یکی از آسانترین راه‌های برای تغییر دادن است، در حالیکه بسیاری از سیاست‌های مفید برای فقرا از لحاظ اجرایی پیچیده و پرهزینه هستند. اجرای روش‌های اصلاح تجاري - کاهش تعرفه و پیکان سازی آن‌ها حذف موانع غیر تعرفه‌ای - آسان هستند و غالباً منابع را حفظ می‌کنند. بنابراین اصلاح تجاري یکی از مقرنون به صرفه ترین سیاست‌های ضد فقر موجود برای دولت هاست. همچنین آزادسازی تجاري می‌تواند یک جزء مهم راهبرد توسعه نافع برای فقر^(۲۰) باشد.

۴-۳- تغییرات قیمت و توان دسترسی به واردات و صادرات

با تغییر قیمت کالاهای قابل تجارت (یعنی از طریق کاهش قیمت واردات برای مصرف کنندگان و تولید کنندگان فقیر و افزایش قیمت‌های صادرات برای تولید کنندگان فقیر) و بهبود دسترسی به محصولات جدید، آزادسازی تجاري با کاهش قیمت کالاهای وارداتی و پایین نگه داشتن قیمت کالاهای جانشین کالاهای وارداتی، درآمد واقعی فقار افزایش می‌دهد.

محصولات وارداتی شامل مواد غذایی اساسی، دارو و سایر محصولات بهداشتی و بهزشکی، لباس و ... می‌تواند برای فقرانیز مهمن باشد. همچنین اگر فقراتولیدکنندگان آن کالا برای صادرات پاسنداز این تغییرات منتفع می‌گردند. یک رژیم تجاري باز امکان واردات فناوری و فرآوری را فراهم می‌کند. این‌ها به فقرا کمک می‌کنند مثلاً فناوری بسته‌بندی مواد غذایی فاسد شدنی، مواد شیمیایی برای ضد عفونی کردن آب یا پاک‌اصلاح شده و واردات انواع کود برای فقرا مفید است. آزادسازی تجاري می‌تواند همچنین برنامه‌های ضد فقر و سیاست‌های اجتماعی اجرا شده به وسیله دولت یا سازمان‌های غیردولتی را با دراختیار گذاشتن محصولات و فناوری‌های مورد استفاده در این برنامه‌ها به طور عمومی تر و ارزان‌تر تسهیل کند.

۶-۳- قیمت عوامل، درآمد و اشتغال

با تغییر قیمت نسبی عوامل (نیروی کار ماهر و غیر ماهر و سرمایه) استفاده شده در تولید کالاهای قابل تجارت و اثر گذار بر درآمد و اشتغال فقرا. انتقال منابع میان صنایع که غالباً همراه آزادسازی تجاري صورت می‌گیرد می‌تواند اثرات مهمی بر دستمزدها و اشتغال داشته باشد. این اثرات هم بر بخش‌های خاص با صنایع خاص است و هم دارای اثرات گسترده در اقتصاد باشد که تأثیر گذاری بر بخش‌های خاص را تشید می‌کند با تخفیف می‌دهد. اثرات خاص بخشی: نظریه سنتی تجارت به قضیه استالپر - سامونلسن برای بیش بینی نتایج آزادسازی تجاري بر درآمد عوامل تولید متکی است. قضیه استالپر - سامونلسن پیش‌بینی می‌کند که افزایش قیمت نسبی یک کالا منجر به افزایش بازدهی واقعی عامل به کار رفته به طور وافر در تولید آن کالا می‌شود. لذا برای کشور در حال توسعه با ساختار تولیدی کاملاً حمایت شده آزادسازی تجاري نتیجه اش افزایش قیمت نسبی محصولات کار بر غیر ماهر خواهد بود (چون وقتی موانع تجاري برداشته شود واردات محصولات سرمایه بر یا کاربر ماهر نسبتاً ارزان می‌شود) و همچنانکه بازار محصولات کاربر گسترش می‌یابد متعاقب آن دستمزد واقعی برای کارگران غیر ماهر افزایش می‌یابد. لذا تقاضای نیروی کار غیر ماهر افزایش پیدا می‌کند که منجر به بازدهی بالاتر برای نیروی کار غیر ماهر می‌شود. طبق قضیه استالپر - سامونلسن، آزادسازی تجاري در کشورهای در حال توسعه باید کارگران غیر ماهر بیشتری به سوی اشتغال بکشند و دستمزد واقعی آن هارا افزایش دهد.

در حالیکه این نتیجه نظریه عمومی تجارت است ولی متکی به فروض خاص درباره فناوری، بازار کار و تعداد محصولات و عوامل تولید می‌باشد. در عمل، این فروض محدود کننده تقریباً همواره نقض شده است، مثلاً اگر صرفه‌های مقیاس در صنایع سرمایه بر وجود داشته باشد، یا اگر نیروی کار میان تمامی بخش‌ها به طور کامل متحرك نباشد، در این حالت اثرات اصلاح تجاري بر توزیع درآمد عموماً قابل پیش‌بینی نخواهد بود.

علاوه بر آن قضیه استالپر - سامونلسن به تغییرات در توزیع کارکردی درآمد اشاره می‌کند که ضرورتاً به طور مستقیم مرتبط با تغییرات در درآمد خانوارها نیستند.

اثرات سوسایری اقتصاد: به طور کلی آزادسازی تجاري می‌تواند شوکی به اقتصاد وارد کند که از تغییر قیمت‌های نسبی بوجود می‌آید، اشاعه این شوک در اقتصاد بستگی به ساختار بازار، زیر ساخت، خصوصاً در خدمات توزیعی و پیوندهای اقتصادی و نهادی میان بازارها و همچنین واکنش عوامل اقتصادی دارد. اشاعه شوک‌های قیمتی در طول کانال‌های توزیع بستگی به ساختار بازار کالاهای مورد نظر و همچنین بازار برای خدمات توزیعی دارد. اگر در هر مرحله‌ای سیطره انحصارات بر آن‌ها وجود داشته باشد (مانند انحصارات توزیع دولتی)، آنگاه کاهش قیمت ناشی از آزادسازی تجاري

سیاست‌های ساختاری و اقتصاد کلان مکمل بستگی دارد. مثلاً ارزش گذاری بیش از حد نرخ ارز مانع مهمی برای رشد است. اصلاح تجاری بدون سیاست‌های نرخ ارز و اقتصاد کلان مناسب برای بهبود توان رقابتی اثر کمتری در ارتقای رشد دارد. لذا یک بسته اقتصادی سازگار برای اصلاح تجاری و سایر تدبیر ساختاری جهت تسریع تعديل و رشد ضروری است.

اما حتی وقتی چنین سیاست‌هایی منجر به رشد می‌شود دغدغه‌ای که غالباً مطرح می‌شود این است که سیاست‌های تجاری باز می‌تواند منجر به گویی از رشد شود که به طور نامتناسبی به اغنية نفع می‌رساند و لذا توزیع درآمد را بدتر می‌کند.

ممکن است کاملاً به بازارهای داخلی واسطه‌ای با نهادی منتقل نشود. درنهایت اگر زیرساخت کافی موجود نباشد و کانال‌های توزیع وجود نداشته باشند آنگاه مناطق معین یا بازارهای معین (آنهم جایی که فقر اسکن هستند) از اثرات آزادسازی تجاری کاملاً دور نگه داشته می‌شوند.

دامنه تجارت یعنی تعداد محصولات یا بازارهایی که انتظار می‌روند از آزادسازی اثر پذیرند می‌تواند با شوک قیمتی مرتبط باشد. هر قدر دامنه تجارت، وسیعتر باشد محصول پیشرفت و بازارها و عوامل اقتصادی پیشتری باید طبق آن تعديل شود. بنابراین اگر هزینه‌های تعديل بر عوامل مختلف و بازارهای مختلفه پخش شود، هزینه بازار کاهش می‌یابد.

۳-۹- آسیب پذیری در مقابل شوک‌های منفی خارجی

آزادسازی تجاری اقتصاد را بازتر می‌کند و ا gamm اقتصاد در بقیه جهان را تسریع می‌کند. اقتصاد باز، به تنواع صادرات کمک می‌کند و منجر به بروز مزیت‌های نسبی می‌شود تا کمتر به بازارهای صادراتی واحد یا محصولات صادراتی محدود وابسته باشد. علاوه بر آن ا gamm در بازارهای خارجی به اقتصاد ملی کمک می‌کند رسک را متوجه سازد به گونه‌ای که رکود اقتصاد داخلی با رشد اقتصاد بین‌المللی خشنی می‌شود. با این حال بازبودن می‌تواند اقتصاد را در مقابل شوک‌های خارجی آسیب پذیرتر کند، مانند تغییرات ناگهانی رابطه مبادله که می‌تواند اثر مهمی بر رشد بجای بگذارد. اگر شوک‌های بخش‌های معین مانند کشاورزی یا تولید غیررسمی به طور مستقیم، اثر می‌گذارد می‌تواند اثر فقر افزایش زیادی داشته باشد. در اینجا این پرسش مطرح می‌شود که آیا اقتصادهای بازتر، در مقابل شوک‌های خارجی آسیب پذیرترند؟

پاسخ این است که شواهدی وجود دارد که هر چند اقتصادهای بازتر سریعتر رشد می‌کنند ولی اقتصادهای بازتر از شوک‌های بزرگ رابطه مبادله رنج می‌برند که نتیجه اش بی ثباتی نرخ‌های رشد اقتصادی است. به هر اندازه سیاست‌های تجاری در بازبودن نقش داشته باشند می‌تواند منجر به بی ثباتی بیشتر در اقتصاد کلان شوند. همچنین شواهدی وجود دارد که بی ثباتی بیشتر اقتصاد کلان بر قرارهای طور نامتناسبی اثر می‌گذارد. شوک‌های اقتصاد کلان می‌تواند دارای اثر غیرقابل برگشتی بر سرمایه انسانی فقر باشد چون بر فرصت‌های سرمایه‌گذاری در آموزش، تقدیم و بهداشت آن‌ها اثر می‌گذارد.

۴- سیاست‌های تجاری برای کاهش فقر

هر چند موانع تجاری، درآمد افزایش می‌دهد ولی برندهایان و بازندهایان به وجود می‌آورد. مثلاً آزادسازی بخش واردات نوعاً درآمد واقعی را از تولیدکنندگان به مصرف کنندگان توزیع مجدد می‌کند. با کاهش قیمت برخی نفع می‌برند ولی سایرین زیان می‌بینند. چگونه می‌توانیم از سیاست‌های تجاری برای کاهش فقر استفاده کنیم؟ پاسخ آن مدیریت آزادسازی تجاری است. به عبارت دیگر پیروی از سیاست تجارت مدیریت شده است.

یک پاسخ به ترس از اینکه آزادسازی تجاری می‌تواند سبب فقر شود آنست که این کار را انجام ندهید. اما، این پاسخ رضایت بخش نیست. رودریگز و رودریگز (۲۰۰۱) مطرح کردند که مطالعات مربوط به اثرات آزادسازی بر رشد اقتصادی در اندازه‌گیری بازبودن نقص دارند - خصوصاً چون آن‌ها درون زا هستند و همچنین اقتصادسنجی آن‌ها ضعیف است. اما رودریگز و رودریگز استدلال نکرده‌اند که آزادسازی تجاری برای رشد مضر است. هرچند سیاست‌های تجاری لیبرال احتمالاً سودمند است (چون مجموعه فرسته‌هارا گسترش می‌دهد) یک اثر شبیه دائمی بر رشد نیازمند ترکیب با سایر سیاست‌های خوب است. نکته آخر مکرر اتوسپط IMF و WB در توصیه‌های سیاست‌شان ذکر شده است. حلقه واسطه میان فقر - بازبودن مربوط به رابطه

۳-۷- درآمد دولت و برنامه‌هایی برای فقر

دغدغه عمومی این است که اصلاح تجاری منجر به درآمد پایین تر دولت می‌شود چون مالیات‌های تجاری کاهش یافته یا حذف می‌شوند. از این رو بر تولانی دولت جهت تأمین مالی برنامه‌های حمایت از فراتر از اقتصاد منفی می‌گذارد. برای حفظ ثبات اقتصاد کلان، دولت‌ها ممکن است مخارج اجتماعی را کاهش دهند یا مالیات‌های جدیدی را به اجراء اوردن که می‌تواند بر فقر اثر گذارد. با این حال باید دانست که آزادسازی تجاری بسته به اصلاحات معزی شده و شرایط خاص آن کشور می‌تواند دارای اثر مثبت و منفی یا خشنی بر درآمد دولت باشد. تعرفه‌ای کردن موانع غیرتعریفهای و حذف معالفت‌های تعریفه‌ای عموماً درآمدهای افزایش می‌دهد. به طور مشابه اگر تعرفه اولیه بالا باشد کاهش آن می‌تواند نتیجه‌های ایجاد جریانات تجاری بیشتر باشد که درآمد را افزایش می‌دهد. کاهش تعرفه‌های بالا، انگیزه برای قاچاق و فساد مالی را کاهش می‌دهد که آنهم به نوبه خود می‌تواند حجم تجارت ثبت شده در گمرکات را افزایش دهد و بر درآمد دولت بیافزاید. سرانجام ساده سازی رژیم تعرفه‌ای به ساختاری متحدل‌شکل با فقط چند نرخ تعرفه، می‌تواند از طریق افزایش شفافیت و ساده سازی سازمان اجرایی مالیات، درآمد مالی دولت را افزایش دهد. اصلاحات تکمیلی مانند اقتصاد کلان حمایت کننده و سالم و سیاست‌های مناسب نرخ ارز می‌تواند منجر به نرخ‌های بالاتر رشد و افزایش حجم تجارت شود که آنهم به نوبه خود می‌تواند کاهش درآمد ناشی از تعرفه پایین تر را خنثی کند شفافیت و حکمرانی خوب نیز به بازتر شدن اقتصاد کمک می‌کند ولذا نفع بیشتری از تجارت می‌برد. تا آنجا که کاهش تعرفه‌ها منجر به کاهش درآمد دولت ناشی از مالیات‌های تجاری شود اصلاحات مالیاتی (خصوصاً حرکت به سمت پایه مالیاتی وسیعتر و مالیات‌های کمتر اختلال‌زا) یا محدودیت مخارج می‌تواند به منظور حفظ ثبات اقتصاد کلان لازم باشد. در این زمینه اصلاحات مالیاتی داخلی (شامل حرکت به سمت مالیات‌های پایه‌ای وسیعتر) و اندازه گیری مخارج باید به گونه‌ای طراحی شود که اثرات مضر آن‌ها بر فقر احتمالی سازد.

۳-۸- سرمایه‌گذاری، نوآوری و رشد

یک عامل مهم در کاهش پایدار فقر، رشد اقتصادی است مشروط بر آن که در آن فقرامشارکت داشته باشند. یکی از کانال‌های اصلی که اصلاحات تجاری بر رشد اثر می‌گذارد، به وسیله کاهش اقدامات ضدصادراتی سیاست تجاری و اقدامات منجر شونده به تخصیص کارآفرین متابع است. در دراز مدت آزادسازی تجاری می‌تواند بر نرخ رشد اقتصاد از طریق اثر بر سرمایه‌گذاری (مثلاً برای تولید تعداد بیشتر کالاهای) و نوآوری تأثیر گذارد. علاوه بر آن اصلاح تجاری معمولاً با جریانات بیشتر FDI همراه است که دارای سرایت فناوری، اقدامات جدید و کسب و کار و سایر اثرات بر بنگاه‌های داخلی است. باید توجه داشت که اثر گذاری اصلاح تجاری بر رشد بستگی به سایر

هدفمند بودن یک مسأله اصلی برای تور اینمنی است، له تنها از نظر فنی بلکه بخاطر اینکه طبقات متوسط غالباً بهتر از فقر امی توانند به تور اینمنی دست پیدا کنند. توان برنامه های تور اینمنی مشکل دیگر است. شوک تجاری می تواند فشار مالی شدیدی بر این برنامه ها در زمان مورد نیاز وارد کند. راولیون (۱۹۹۹) پیشنهاد می کند که پروژه هایی برای ایجاد کار دستمزدی اجر اشود و اینکه از جامعه های دارای وضع بهتر باید خواسته شوند تا پروژه ها را مشترکاً تأمین مالی کنند. کار دستمزدی باید تکمیل شود با برنامه های فراهم کننده غنا برای افرادی مانند سالخوردها کودکان (مانند برنامه غنا برای آموزش)، افراد ناتوان که نمی توانند کار کنند. این برنامه های مکمل می توانند طبق نیاز تنظیم شود، اما باید زیر ساخت دائمی داشته و سریع هدف گیری کند. مخارج مربوط به تور اینمنی ضد چرخه ای (۲۲) است ولذا تعهد جدی دولت لازم است برای تضمین اینکه در زمان های بیشترین نیاز، پول تمام نمی شود. مثال تور اینمنی خوب، بنگلادش است. اما تور اینمنی در زامبیا و زیمبایو که در حال حاضر اجرامی شود آنقدر ضعیف اجرا شده است و انقدر بودجه کم دارد که نمی تواند کمک جدی به بازارگان ناشی از آزادسازی تجاری کند.

برقراری تور اینمنی تنها راه مقابله با افزایش فقر ناشی از آزادسازی تجاری نیست بلکه بخش مهمی از راه حل است. تور اینمنی عموماً بهتر هدف گیری می شود با سیاست های دیگر و علاوه بر آن نیروهای بازار ادخیل مختلط نمی کنند کشورهایی که هم اکنون تور اینمنی ندارند، باید آن را به عنوان بخشی از برنامه آزادسازی تجاری که می تواند فقر کوتاه مدت ایجاد کند برقار نمایند.

۴-۲-سیاست های مکمل برای کار کرد بهتر بازارها

یک موضوع مربوط به اثرات آزادسازی تجاری بر فقر، کار کرد بازارها است. آزادسازی تجاری باید با نظرات همراه شود. مهم ترین سیاست های مکمل برای کار کرد بهتر بازارها عبارتند از:

۴-۲-۱- حمایت از زیر ساخت

اگر زیر ساخت لازم وجود نداشته باشد فرصت های بالقوه برای تولید کنندگان فقر برای نفع بردن از رژیم تجاری بازتر از دست می رود. در زیمبایو و زامبیا، کشاورزان دور دست دریافتند که با توانایی برای دستیابی به مرکز بازار اصلی، فرصت های شان محدود شده است. از سوی دیگر بسیاری از منافع ناشی از کاهش مقررات خرده فروشی و از دسترسی به کالاهای جدید یا ارزان تر محدود به مناطق شهری و اطراف شهر است.

۴-۲-۲- نهادهای بازار

فقر اغلب قادر نیستند بازار ایجاد کنند یا آنرا حفظ کنند. لذا ایجاد بازار باید از برنامه های مکمل باشد. یک جنبه از تسهیل مشارکت فقرادر بازارها می تواند یافتن ابزاری باشد که هزینه های مبادله تولید کنندگان فقر برای را کاهش دهد. در زیمبایو نمونه موفقی از این سیاست در منطقه هورتیکالچرال اجرا شد. در نتیجه خانوارهای زیادی در حال تبدیل به تولید کنندگان محصولات اصلی هستند. این در وهله اول نتیجه برنامه های رشد سریعتر و نتیجه منبع یابی یا انعقاد قرارداد فرعی با مزارع تجاری در مقیاس بزرگ است. سورای توسعه هورتیکالچرال برآورد کرده است که حدود ۳۰۰۰ کشاورز کوچک اکنون تقریباً ۱۰ درصد صادرات زیمبایو را تشکیل می دهد.

۴-۲-۳- بازارهای اعتباری

در اقتصاد توسعه مطرح می شود که بازارهای اعتباری گمشده مانع

از رشد به فقر است. رشد لازم است قویاً گرایش پیدا کنده نفع فقر اقبل از آنکه احتمالاً فقر مطلق را بدلتر کند. یک پاسخ به ازالت نامطلوب آزادسازی بر فقر این است که: بخش های خاصی یا محصولات معینی باید از آزادسازی تجاری استثنای شوند. در واقع تعاملی کشورها دارای چنین استثنایی هستند (متلاً کشاورزی در اروپا و پارچه در ایالات متحده). مداخله ایزو له شده در تجارت سودمند خواهد بود برای رفاه اقتصادی در جایی که بروند زایی، شکست اطلاعات و شوک های تصادفی را می توان با مداخله مناسب بر آن غلبه یافته اما باید مانع تصاحب آن توسط گروه های ذی نفع و لایی کردن برای مداخله شد. افزون بر ملاحظات کارایی، باید تشخیص دهیم که آزادسازی تجاری اقتصامی سیاسی است که دولت ها باید حمایت سیاسی کافی را برای تدام اصلاحات ایجاد کنند. در شیلی کالاهای کشاورزی خاصی حمایت ویژه دریافت کردند. بنابراین اگر محصولات خاص چه کالاهای مصرفی چه تولیدی بتواند به روشی مشخص شود که بر فقر اثیر نامطلوب دارد می تواند برای تعویق آزادسازی آن توجیه شود.

اما ملاحظاتی در این زمینه وجود دارد:

اول: در تعریف "فقر" که علاقمند به حمایت شدن هستند باید محاسبه قوی باشد.

دوم: محصولات باید دارای پیوند محکمی با فقر اباشد به منظور آنکه منافع توزیع شده حمایت از آن ها بازیان های کارایی در جاهای دیگر در اقتصاد خشی نشود. کالاهای مربوط باید دارای اهمیت زیاد برای فقر اباشد همیشه مواد غذایی در طرف مصرف و غالباً یک کالای کشاورزی در طرف تولید قرار دارد.

سوم: برای اطمینان از اینکه اثرات مطلوب عملاً پدیدار می شود نظارت لازم است.

چهارم: برنامه درازمدت برای کمک به کاهش و استیگی فقر اباشد به مداخله دولته لازم است. در غیر اینصورت مداخله فقط زمان را متوقف می کند که دورنمای اندکی از توسعه درازمدت ارائه می کند. استثنای موقتی کالاهای خلما تی که می تواند به روشی در پیوند با فقر اباشد پذیرفتی است.

پنجم: انجام اصلاحات تجاری در میانه رکود احتمالاً منجر به بیکاری می شود. لذا در این موارد تعویق آزادسازی لازم است چون زمان آماده نیست بنابراین انجام آزادسازی تجاری در چند مرحله مطلوب است.

۴-۳- سیاست های جبرانی

اگر آزادسازی سبب فقر شود، در این صورت آیا می توان این اثر را مستقیماً خنثی کرد؟ کمک معمولاً حمایت موقتی است.

در مواردی که آزادسازی منجر به از دست رفتن مشاغل می شود، دولت می تواند بر آن اصرار کند و شاید به تأمین مالی پرداختهای زاید کمک کند. این پرداختها می تواند به بخشی از مردم کمک کند که از فقر اجتناب کنند اگر آن ها از پول شان با بهره وری استفاده کنند اما تضمین شده نیست که چنین کنند. علاوه بر آن پرداخت های زاید نوعاً پاداش خدمت گذشته است نه نیاز کنونی و لذا بخوبی هدف گیری شده برای کاهش فقر نیستند. سیاست های جبرانی عمومی شامل تورهای اینمنی (۲۱) برای کاهش فقر از هر منبعی به طور مستقیم طراحی شده اند و مسأله شناسایی شوک را با وظیفه شناسایی فqua جایگزین می کنند. آن ها تسهیل می کنند تعديل را با تضمین برای فقر اکه یک مینیمم وجود دارد. چنین برنامه هایی، مزایایی بر برنامه های تنظیم شده به طور خود کار دارند. اگر استانه کمک ها بقدر کافی پایین تنظیم شده باشند، مسایل خطر اخلاقی اندک است و چون کاهش فقر در جهان، مسئولیت دولت است بحث اندکی درباره مشروعيت این مداخلات وجود دارد.

- ۱- یارانه‌های هدفمند.
- ۲- انتقالات نقدی یعنی جبره کودکان و صرفنظر کردن از دریافت هزینه خدمات اساسی
- ۳- پرداخت خاتمه خدمت و بازآموزی برای کارگران اخراجی در شرکت‌هایی که نمی‌توانند به هیچ وجه رقبت کنند.
- ۴- استغلال در کارهای عمومی (برنامه‌های کار در برابر دریافت اعانه) با دستمزدهای متناسب برای تضمین هدف گیری نیازمندان واقعی.
- ز) فرآیند برنامه کاهش فقر صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی و تابیر اینمی اجتماعی.
- برنامه کاهش فقر و تسهیل رشد و اصلاحات تجاری در واقع بخشی از یک بسته سیاسی جامع است که با تعديل اقتصاد کلان و اصلاحات ساختاری گسترش سروکار دارد. براین اساس شبکه‌های اینمی اجتماعی مکمل این برنامه خواهد بود. برنامه کاهش فقر باید به مشخص کردن گروه‌هایی پیراپردازد که می‌توانند از اصلاحات تجاری متضرر شوند. شبکه‌های اینمی اجتماعی به این گروه‌ها کمک می‌کند.^(۲۲)
- ۶- پرسش‌های کلیدی برای تشخیص اثر اصلاحات تجاری بر فقر برای اینکه سیاست گذاران اقتصادی بتوانند اثر اصلاحات تجاری بر فقر راشناسایی کنند، باید به یکسری پرسش در این مورد پاسخ دهن. آن ویترز (۲۰۰۰) ده پرسش زیر را پیشنهاد کرده است:
- ۱- آیا اثر تغییر قیمت‌های مرزی دریچه‌ای به بقیه اقتصاد است؟
 - ۲- سیاست تجاری و شوک‌هادر و هله‌اول از طریق قیمت‌های اعمال می‌کند. اگر تغییر قیمت‌ها منتقل نشود - مثلاً چون دولتها علی رغم آزادسازی تجاری به تثبیت قیمت‌های داخلی کالاها ادامه دهند. اثر مستقیم بر فقر، چه مثبت یا منفی، خشی خواهد شد.
 - ۳- آیا اصلاحات تجاری دسترسی مصرف کنندگان فقیر به کالاهای جدید را افزایش می‌دهد؟
 - ۴- آثر مستقیم اصلاح تجاری بر فقر از طریق قیمت کالاهای خاص و خدماتی است که خانوارهای فقیر از آن تأثیر می‌بینند. بزرگترین شوک‌های قیمتی و قیمتی تحقق می‌باید که یکن از دو قیمت اولیه یانهایی معین است و دیگری نامعین می‌باشد (یعنی وقتی هیچ بازاری وجود ندارد). شوکی که یک بازار را زین می‌برد - بازار یک محصول یا بازار نیروی کار - احتمالاً دارای پیامدهای عمدی برای فقر است. به طور مشابه ایجاد فرصت‌های جدید یا کالاهای و خدمات در دسترس فقرا می‌تواند تاحدی زیادی رفاه فقرا را افزایش دهد.
 - ۵- آیا اصلاح تجاری بر اعضای خانوارهای مختلف به طور متفاوت اثر می‌گذارد؟
 - ۶- درون یک خانوار، مطالبات مربوط به کالاهای خاص و موجودی‌های دارایی‌های خاص (نیروی کار) نوعاً به طور ناموزون توزیع می‌شود. ممکن است اثرات فقر بر اعضای خاص - معمولاً کشاورزان و کودکان که ممکن است بازنده باشند - متمرکز شود، حتی وقتی خانوار به طور جمعی برند می‌شود.
 - ۷- آیا سرایت‌های بر زمینه‌ها و فعالیت‌هایی متمرکز شده است که با فقر تناسب دارد؟
 - ۸- بخش‌هایی که اقتصاد دارای پیوند نایدیگرند و اگر قابلیت جایگزینی بالا باشند شوک فوراً از یک بخش به بخش دیگر منتقل می‌شود. غالباً انتشار آنقدر گستردۀ خواهد بود که اثر اندکی بر هر بخش یا ناحیه خاص دارد. در اینصورت ضروری است بپرسیم که آیا اثرات دور دوم دارای پیامدهای جدی بر فقر است یا نه؟ ایجاد انگیزه در کشاورزی می‌تواند منافع قوی برای فقر از طریق سرایت‌های مفید به ارمنان اورد.
 - ۹- چه عواملی در بخش‌های تحت تأثیر، باشد بیشتر استفاده شده‌اند؟
- تسهیل بازارها: تسهیل بازارها در گیر تنظیم کافی بازارها و رفع انحصارها (مانند انحصارات تجارت دولتی) است که ممکن است اثر مضری بر قرار داشته باشد یا مانع کسب منافع آزادسازی تجاري شود. اما شاید مهمتر از آن برای فقراء اعارات از حمایت اضافی است که آن‌ها ممکن است نیاز داشته باشند مانند کمک فنی، گسترش خدمات کشاورزی، اقسام تجاري و سایر زمینه‌هایی که سبب شود آن‌ها بتوانند از فرصت‌های جدید بازار منتفع گردند.
- توسعه بازارهای اعتباری نیز بخش مهمی از این تسهیل برای تدارک نهاده‌های مهم در ایجاد فعالیت‌های بازاری است.
- جلب‌چایی نیروی کار و آموزش: چسبندگی‌های بازار کار می‌تواند توافقی فقرابراز جلب‌چایی در مشاغل را محدود سازد. در نتیجه نمی‌تواند از فرصت‌های جدید بازار منتفع شوند، در حالیکه در همان زمان هزینه‌های آزادسازی تجاري را حداقل می‌سازد. تکه‌تکه شلن بازاری یکی از توضیح‌های اصلی داده شده برای این واقعیت است که منافع حاصل از آزادسازی تجاري و در حد انتظار، در هند و بنگلادش گستردۀ نبوده است. آموزش کارگر و کمک به کارگر می‌تواند همچنین ابزار مهمی برای تسهیل انتقال فقرا از استغلال در بخش‌هایی باشد که از آزادسازی تجاري رنج می‌برند به بخش‌هایی که فقر از آن نفع می‌برند.
- #### ۴-۲-۴- تعاقب و اعتبار
- برای موقوفیت آزادسازی تجاري نیاز به تعاقب آزادسازی میان بخش‌های مختلف در سرعت‌های متفاوت وجود دارد تا هزینه‌های تعديل بهبود یابد. این اقدام می‌تواند منافع آزادسازی را به تقویق اندانزد، علی‌الخصوص می‌تواند برای بخش‌هایی یا بازارهایی درست باشد که آزادسازی اثر زیادی بر قیمت‌ها داشته باشد یا تعديل مشکل است و می‌تواند زمان زیادی ببرد. مثلاً در نفتا (موافقت نامه تجارت آمریکای شمالی)، آزادسازی ذرت ۱۰ سال به تأخیر افتاد و مرحله بندی شد تا به کشاورزان مکزیک که وابسته به این محصول هستند فرصت کافی برای انطباق داده شود. دوره‌های طولانی تعديل در اینموارد ضروری است زیرا تفاوت قیمتی میان ذرت داخلی مکزیک (با حمایت طولانی) و صادرات ذرت آمریکا بسیار زیاد بود. علاوه بر آن اصلاحات تجاري باید مرحله بندی شود و به تدریج اجرا شود اگر عاملان اقتصادی نیاز به زمان بیشتری برای تطبیق به محیط جدید داشته باشند. یک شرط مهم برای اجرای دوره‌های طولانی تعديل برای آزادسازی بخش‌های حساس، تعهد معتبر دولت به اصلاح تجاري است. اگر تعهد دولت به اصلاح معتبر نباشد آنگاه ایجاد دوره‌های تعديل طولانی فرصت زیادی برای طرفهای متأثر فراهم می‌کند تا در جهت معکوس نمودن اصلاحات برنامه‌ریزی شده اقدام کنند. اگر دولت متعهد به اصلاحات نباشد آنگاه عوامل اقتصادی ممکن است انگیزه‌ای برای تطبیق با اصلاحات تجاري نداشته باشند.
- #### ۴-۲-۵- شبکه‌های اینمی اجتماعی
- حتی بهترین اصلاح تجاري طراحی شده، بزنده‌گان و بازنده‌گانی خواهد داشت. به منظور تخفیف اثرات مضر کوتاه‌مدت بر فقر، کشورهای در حال توسعه نیاز به شبکه‌های اینمی اجتماعی دارند. تدبیر شبکه‌های اینمی بالقوه می‌تواند شکل:

- 4) Ibid, p. 77.
- 5) Ibid, p. 78.
- 6) Ibid, p. 79.
- 7) Pro-poor growth.
- 8) Ibid, p. 80.
- 9) Ibid, p. 80.
- 10) Farm household.
- 11) Net Seller.
- 12) Ibid, p. 74.
- 13) Ibid, p. 94.
- 13) Ibid, p. 96.
- 15) Ibid, p. 96.
- 16) Ibid, p. 75.
- 17) Ibid, p. 100.
- 18) Ibid, p. 102.
- 19) Ibid, p. 76.
- 20) Ibid, p. 108.
- 21) Safty nets.
- 22) Counter cyclical.
- 23) G. Bannister and k. Thugge, 2001.
- 24) Alan winters, 2000.

منابع:

Winters, I. Alan, Neil McCulloch and Andrew Mackay, "Trade Liberalization and Poverty: The Evidence So Far", *Journal of Economic Literature*, Vol. XIII, March 2004.

Winters, L. Alan, "Trade Policies for Poverty Alleviation", in: Bernard Hoekman, Aditya Mattoo and Philip English (eds), *Development, Trade and the WTO*, The World Bank, Washington DC. 2000.

Bannister, Geoffrey J. and Kamau Thugge, "International Trade and Poverty Alleviation", *IMF Working Paper*, May 2001.

Mirjalili, Seyyed Hosein, "Trade, Poverty and Globalization", paper presented at seminar on: *Trade, Aid and Development: Policy Tools for Poverty Reduction*, Austria, September 2000.

Winters, L. Alan, *Trade and poverty : Is there a connection?* in: *Trade, Income Disparity and Poverty*, Ben David, D., H. Nordstrom and L. Alan Winters (eds), special study 5, Geneva, WTO, 2000.

Winters, L. Alan, "Trads Liberalization and poverty: what are the links?" *World Economy*, Vol. 25, No. 9, 2002

UNCTAD, :"High Level Round Table on Trade and Poverty", Eleventh Session, June 2004.

Bhagwati, Jagdish and T.N Srinivasan, *Trade and Poverty in the Poor Countries*, 2002.

Stiglitz, Joseph, "New Trade Pacts Betray Poorest Partners", *The New York Times*, July 10, 2004

K. Muir-Leresch, "Trade, Aid and Development: How Can We Empower the Poor?" *Austria*, September 2004.

تفاوت قیمت کالاها طبق موضوع شدت عوامل بر دستمزدها اثر می گذاردند. پیش بینی تئورت قیمتی باشد عوامل در بخش های تحت تأثیر، می تواند یک جاید باشد همچنانکه در اصلاحات امریکای لاتین طی دهه های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰ املاحته شد. علاوه بر آن اگر عرضه عوامل کم کشن باشد بخشی از یک شوک تجاری تغییر در لشکر ایجاد می کند نه در قیمت عوامل. در این صورت اگر بخش متاثر از تجارت به دستمزدهای بالاتری بپردازد آنگاه لثر محسوسی بر فقر ندارد.

۶- ایاصلاحات برآمد دولت اثر زیادی بجای می گذارد؟ پاسخ فوری اینست که کاهش تعرفه ها درآمد دولت را کاهش خواهد داد. بسیاری از اصلاحات تجاری عمل اداری اثرات درآمدی اندک با حنی مشبی استه به ویژه اگر موانع غیرتعرفه ای را به تعرفه ها تبدیل کنند معاوقت ها را حذف کنند و نرخ های تعرفه را به سطوحی کاهش دهد که قاجاق را کاهش دهد. حتی جایی که درآمد کاهش می یابد اجتناب ناپذیر نیست که مخارج برای فقر کاهش یابد. لذا در نهایت یک تصمیم سیاستی است.

۷- ایاصلاحات منجر به تغییرات ناپیوسته در فعالیت ها می شود؟ اگر چنین باشد آیا فعالیت های جدید دارای ریسک بیشتری از فعالیت های قدیمی است؟ اگر از انسازی تجاری به مردم اجازه دهد فعالیت های ملی و نیز المللی را ترکیب کنند احتمال زیادی خواهد ریسک را کاهش دهد بازارهای خارجی احتمال دارد تغییر کمتری از بازارهای داخلی داشته باشند و حتی اگر ریسک را گسترش ندهند احتمالاً کل ریسک را کاهش می دهن. با این حال اگر اصلاح تجاری منجر به تغییرات کم و بیش کامل در فعالیت ها شود امکان افزایش ریسک وجود دارد، اگر فعالیت جدید ریسکی تراز فعالیت قدیمی باشد.

۸- ایاصلاحات به توانایی مردم فقیر در ریسک پذیری بستگی دارد یا بر ریسک پذیری آن ها اثر می گذارد؟ فقر انسانی توانند به آسانی متتحمل ریسک شوند. زیرا پیامد حتی شوک های منفی اندک انقدر برای فقرا جدی است که ممکن است نخواهند فرست هایی بدلست اورند که درآمد متوسط آن ها افزایش یابد، وقتی شناس زیان آن های افزایش می یابد. افزایش ریسک آسیب پذیری فقرار افزایش می دهد حتی اگر آن میانگین درآمدها را نیز افزایش دهد.

۹- ایاصلاحات باعث ایجاد شوک های بزرگ برای مکان های خاص می شود؟ ایاصلاحات باعث ایجاد شوک های بزرگ برای مکان های خاص شوک های بزرگ می تواند به طور کیفی و اکشن متفاوتی از شوک های کوچک ترا ایجاد کند؟ به عنوان مثال، بازارها می توانند قفل شود یا ناپدید گردند. بنابراین اگر اصلاح تجاری باعث بروز شوک های بسیار بزرگ برای مکان های خاص شود، تخفیف آن از طریق مرحله بندی یا از طریق سیاست های جبرانی یا تکمیلی، می تواند صورت گیرد.

۱۰- آیا بیکاری موقتی برای فقر اتمركز شده است؟ غیر فقرانوع دارایی هایی دارند که آن ها را در دوره های تعديل از آسیب حفظ می کنند. این وضعیت ممکن است برای آن ها بدهشانسی باشد، اما افق نیست. فقر دارایی دارایی هایی دارند که آن ها در دوره های نسبتاً کوتاه گذر می توانند سبب فقر شود. در اینصورت باید اقدامات تکمیلی انجام داد تا بحمل تعديل آن ها را آسان کند.^(۲۲)

پی نوشته ها:

- 1) A. Winters et al. 2004. p 73
- 2) Ibid, p. 74.
- 3) Ibid, p. 76.